IMM - DTU Statistical Design and Analysis of Experiments
H. Spliid, October 20, 2010

Løsning til opgave 19

Forsøget er et $\frac{1}{4} \cdot 2^5$-faktorforsøg.

Man kan bemærke, at der for de tre faktorer A, B og C's vedkommende er tale om et almindeligt 2^3-faktorforsøg. De tre faktorer udgør en fuldstændig, underliggende, faktorstruktur. Herpå anvendes Yates' algoritme.

Vi har de definerende kontraster BCDE og ACD, hvorved aliasrelationerne bliver:

I	= ACD	= BCDE	= (ACD×BCDE =)ABE: definitionsrelation
A	= $\underline{\text{CD}}$	= $\underline{\text{ABCDE}}$	= $\underline{\text{BE}}$
B	= $\underline{\text{ABCD}}$	= $\underline{\text{CDE}}$	= $\underline{\text{AE}}$
AB	= $\underline{\text{BCD}}$	= $\underline{\text{ACDE}}$	= E
C	= $\underline{\text{AD}}$	= $\underline{\text{BDE}}$	= $\underline{\text{ABCE}}$
AC	= D	= $\underline{\text{ABDE}}$	= $\underline{\text{BCE}}$
BC	= $\underline{\text{ABD}}$	= $\underline{\text{DE}}$	= $\underline{\text{ACE}}$
ABC	= $\underline{\text{BD}}$	= $\underline{\text{ADE}}$	= $\underline{\text{CE}}$

De <u>understregede</u> kontraster svarer til effekter, som a priori antages forsvindende. Man ser, at de to hoved effekter D og E er konfunderet med AB og AC henholdsvis.

Kun hvis man *antager* AB og AC forsvindende, kan man slutte noget entydigt om D og E!

Vi foretager en Yates' analyse på de givne tal med hensyn til faktorerne A, B og C:

	Respons	1	2	3	SAK	Skøn over effekt	Skøn over parameter
(1)	67.6	136.1	278.6	613.5	–	–	76.69
a	68.5	142.5	334.9	5.3	3.51	1.33	0.66
b	70.1	158.8	3.2	23.7	70.21	5.93	2.96
ab	72.4	176.1	2.1	0.7	0.06	0.18	0.09
c	78.7	0.9	6.4	56.3	396.21	14.09	7.04
ac	80.1	2.3	17.3	-1.1	0.15	-0.28	-0.14
bc	87.7	1.4	1.4	10.9	14.85	2.73	1.36
abc	88.4	0.7	-0.7	-2.1	0.55	-0.53	-0.26

Jf. opgaveteksten kan man antage, at σ =melllem 1% og 1.5%, dvs. σ^2 er mellem $1^2 = 1.00$ og $1.5^2 = 2.25$.

De fundne kvadratafvigelsessummer følger, hvis effekterne er forsvindende, $\sigma^2\chi^2(1)$-fordelinger. Da $\chi^2(1)_{0.05} = 3.84$, kan vi for at teste på 5%-niveau sammenligne SAK'erne med vort $\sigma^2 \cdot \chi^2(1)_{0.05} = 1.00 \cdot 3.84$ til $2.25 \cdot 3.84 = 3.84$ til 8.64.

Man kan også opfatte $\sigma^2 = 1^2 - 1.5^2 = 1.0 - 2.25$ som et s^2_{rest} med ∞ mange frihedsgrader, og så finde f.eks. $F_A = (3.51/1)/s^2_{rest}$ og så prøve for $s^2_{rest} = 1^2$ og $s^2_{rest} = 1.5^2$ og teste i en F(1,∞) fordeling. Det giver det samme!

Man ser, at B- og C-hovedeffekterne er stærkt signifikante og ligeledes BC-vekselvirkningen. Vedrørende A-hovedvirkningen er denne lidt tvivlsom, men man kan måske konkludere, at – idet det er udbyttet i forhold til det teoretisk set højeste, der er nået – de absolutte mængder reaktant ikke har stor betydning for, hvor langt processen løber. Heraf følger videre, idet AB og AC ikke udviser nogen antydning af signifikans, at heller ikke D og E har større betydning, idet disses virkning ville give sig udtryk i disses SAK'er.